Voorafgaande zorgplanning

azdelta
Uw ziekenhuis.

Beste patiënt,

Het dialysecentrum AZ Delta vindt het belangrijk dat je als patiënt mee kan beslissen over je zorg en behandeling. Zorg is pas kwaliteitsvol als die gericht is op de gezondheidsondersteuning die voor jou belangrijk is. Dat kan verschillen van persoon tot persoon. Daarom is het belangrijk dat je dit kan bespreken met jouw arts en/of andere zorgverleners.

In deze brochure geven we uitleg over voorafgaande zorgplanning en waarom het zo belangrijk is. Via de vragenlijst willen we aftoetsen wat je wensen en behoeften zijn over je zorg. Aarzel niet om je vragen en eventuele bezorgdheden over dit onderwerp te bespreken met één van de artsen of verpleegkundigen.

De dienst dialyse

1 Wat is voorafgaande zorgplanning?

Voorafgaande zorgplanning heeft als doel om op tijd na te denken over de zorg en hulp die je graag wil voor je ze nodig hebt. Tijdens een gesprek rond voorafgaande zorgplanning kan je samen met je familie en/of vrienden, (huis)arts en/of andere zorgverleners bespreken welke zorg je wel en niet meer wil. Dit kan het nemen van beslissingen over jouw zorg vergemakkelijken op het moment dat je dit niet meer zelf kunt.

2 Waarom?

Het is belangrijk om stil te staan en na te denken over wat je belangrijk vindt binnen je gezondheidszorg, of je nu gezond of ziek bent. De medische wereld gaat snel vooruit. Verschillende behandelingen en geneesmiddelen kunnen ervoor zorgen dat je langer leeft. Dit betekent niet dat alle behandelingen voor jou goed en zinvol zijn. Daarnaast kunnen we ook botsen op de grenzen van een behandeling. Op deze momenten is het belangrijk dat we jouw persoonlijke noden en wensen kennen.

Veel mensen denken niet of te laat na over hun wensen en voorkeuren in verband met hun toekomstige zorg. Vaak praten ze er ook met elkaar niet over. Daardoor worden beslissingen jammer genoeg soms zeer moeilijk om te nemen. Via voorafgaande zorgplanning willen we dit voorkomen en jouw zorg zo goed mogelijk afstemmen op je wensen en voorkeuren. Ook in situaties waarin je zelf je wil niet meer kan uiten, zoals bij ernstige dementie of andere hersenschade, blijven deze wensen centraal staan. Dit kan veel onnodig lijden besparen en rust geven. Rust die ruimte geeft om zo kwaliteitsvol mogelijk te leven tot het einde. Ook voor jouw familie en/of kennissen is het fijn om te weten dat ze gedaan hebben wat jij gewenst zou hebben.

Als je bepaalde wensen aangeeft, kun je deze later steeds opnieuw aanpassen. Door bepaalde situaties in je leven kun je immers anders gaan denken over de zorg die je later wel of niet meer wenst. Het is belangrijk om hierover met ons te praten.

3 Wanneer?

Voorafgaande zorgplanning gebeurt meestal als je geconfronteerd wordt met een ernstige diagnose of als je op een bepaald moment in je ziekteproces keuzes moet maken. Niettemin is het belangrijk om te weten dat je ook veel vroeger kan starten met voorafgaande zorgplanning, ook als je nog gezond bent.

4 Wilsverklaringen

Voorafgaande zorgplanning gaat in de eerste plaats om het gesprek, maar je kunt er ook voor kiezen om jouw keuzes formeel vast te leggen in wilsverklaringen. Voorafgaande wilsverklaringen zijn slechts geldig volgens het type **wilsonbekwaamheid**[1] dat je hebt aangeduid via het formulier. Zolang je nog bij je volle verstand bent, zijn wilsverklaringen nog niet van toepassing, want dan wordt je wil rechtstreeks bevraagd. Het opstellen van een wilsverklaring is geen verplichting. Als je een wilsverklaring hebt opgesteld, kun je deze nog aanpassen op gelijk welk moment.

Verduidelijking

1 **Wilsonbekwaamheid** betekent dat iemand de informatie over zijn zorg en/ of behandeling niet kan begrijpen en afwegen; niet begrijpt wat de gevolgen van zijn besluit zijn en/of geen besluit kan nemen. Wilsonbekwaamheid kan tijdelijk of blijvend zijn en wordt beoordeeld door een arts.

Een negatieve wilsverklaring is het bekendste voorbeeld. Daarin leg je vast welke behandelingen en onderzoeken je niet meer wilt in een bepaalde situatie. Artsen zijn verplicht om dit te respecteren. Je kunt bijvoorbeeld aangeven dat je niet kunstmatig gevoed wil worden en niet meer op de dienst intensieve zorg wil opgenomen worden als er geen kans meer is om weer wilsbekwaam te worden.

In een positieve wilsverklaring leg je vast wat je zeker wel wil. In een wilsverklaring euthanasie bij onomkeerbare bewusteloosheid, bijvoorbeeld geef je aan dat je in dat geval euthanasie wenst.

Als je zelf reeds een wilsverklaring hebt opgesteld, vragen we om dit mee te brengen. Zo kan er een kopie ingescand worden in je medisch dossier. Zo zijn alle betrokken zorgverleners meteen op de hoogte. Als er binnen je huidige zorg zaken zijn die je niet meer wenst, kan je dit ook aangeven bij je arts. De afspraak wordt door je arts omgezet in een code, wat we de **medische therapiecodering**[2] noemen. De code komt in je dossier zodat alle zorgverleners op de hoogte zijn van de juiste afspraken. Voorbeelden zijn: geen reanimatie meer, geen opname op intensieve zorg, geen kunstmatige beademing.

Verduidelijking

2 **Medische therapiecodering** is het maken van afspraken tussen arts en patiënt over de keuze van behandelingen. Het houdt in dat je als patiënt mee kan beslissen over welke behandeling je nog zinvol en nodig vindt. De afspraken die je met de arts maakt, worden genoteerd in je medisch dossier. Vraag gerust naar onze folder over medische therapiecodering voor meer informatie.

5 Vertrouwenspersoon en patiëntenvertegenwoordiger

Tijdens gesprekken met artsen en andere zorgverleners kun je nood hebben aan een persoon die je bijstaat, namelijk een **vertrouwenspersoon**. Dit is iemand die je kan bijstaan en ondersteunen, maar geen beslissingen kan nemen in jouw plaats. Een vertrouwenspersoon kan jou, mits je toestemming, bijstaan in onder meer je recht op informatie over je gezondheidstoestand ook als je er zelf niet bij bent. Een vertrouwenspersoon kan een partner, familielid, maar ook een vriend(in) of andere persoon zijn. Je kan zelf één of meerdere vertrouwenspersonen kiezen en je kan dit mondeling laten weten, maar je kunt dit ook schriftelijk laten vastleggen.

Wanneer je zelf geen beslissingen meer kunt nemen, bijvoorbeeld door ernstige dementie of coma, kun je niet langer zelf je patiëntenrechten uitoefenen. Je **patiëntvertegenwoordiger** kan dit overnemen en spreekt zich over jouw zorg uit in jouw belang. De patiëntvertegenwoordiger kan handelen in jouw naam en naar de arts toe vertalen wat voor jou belangrijk en zinvol is. Wanneer je bijvoorbeeld een negatieve wilsverklaring hebt opgesteld, dan kan de vertegenwoordiger deze voorleggen aan de arts en aansporen om deze te respecteren. Je kunt op voorhand schriftelijk vastleggen wie zal optreden als jouw vertegenwoordiger. De vertegenwoordiger moet dit formulier mee ondertekenen.

Als je zelf geen vertegenwoordiger hebt aangeduid voordat je wilsonbekwaam werd, worden je rechten opgenomen door één van onderstaande personen (volgorde obv de wettelijke cascade):

- De voorlopige bewindvoerder (indien aangesteld en bevoegd)
- De samenwonende partner
- Meerderjarige kinderen
- Ouders

- Meerderjarige broers en zussen
- De behandelende arts (die handelt in jouw belang bij afwezigheid van een patiëntvertegenwoordiger of bij onenigheid tussen meerderjarige kinderen, ouders, meerderjarige broers en zussen) .

6 Tot slot

Iedereen hoopt altijd te kunnen blijven zeggen wat men wenst. Jammer genoeg is dat niet altijd mogelijk. Praten over je voorkeuren en wensen voor je toekomstige zorg is niet makkelijk. Het schrikt soms wat af omwille van de confrontatie met de eindigheid van het leven. Toch is het belangrijk dat je erover durft te spreken met jouw familie en/of kennissen, (huis)arts en/ of andere zorgverleners. Voorafgaande zorgplanning laat je immers toe om zelf te blijven beslissen over jouw eigen zorg.

7 Nuttige website

Vroegtijdige zorgplanning en wilsverklaring:

- **https://palliatievezorgvlaanderen.be/patient-mantelzorger/wat-kan-ik-zelf-bepalen/vroegtijdige-zorgplanning/**
- **https://leif.be/voorafgaande-zorgplanning/**
- **https://palliatievezorgvlaanderen.be/patient-mantelzorger/wat-kan-ik-zelf-bepalen/wilsverklaring/**

Contact

Dienst hemodialyse (dispatch dialyse)
t 051 23 38 98
e dialyse.administratie@azdelta.be

Vragen over voorafgaande zorgplanning en wilsbeschikking:

Team palliatieve ondersteuning - coördinator:
Stefaan Desmedt
t 051 23 81 70
e stefaan.desmedt@azdelta.be

Verpleegkundig specialist nefrologie - Paulien van Reckem
t 051 23 46 21
e paulien.vanreckem@azdelta.be

Vragen of nood aan een vertrouwelijk gesprek over ethische kwesties, over de zinvolheid van een behandeling:
Ethica: An Ravelingien
t 051 23 70 81
e an.ravelingien@azdelta.be

Artsen

Dr Gert De Schoenmakere
Dr Bart Maes
Dr Thomas Malfait
Dr Hans Schepkens
Dr An Vancker
Dr Ignace Vandewiele

AZ Delta Deltalaan 1, 8800 Roeselare **t** 051 23 71 11 **e** info@azdelta.be **w** www.azdelta.be
0520 6465-NL **Deze brochure is laatst aangepast op 15/08/2024**